

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI KÖZLÖNY

SZERKESZTŐSÉG: Debrecen,
Révész-tér 2. szám. (Kistemplom.)

KIADÓHIVATAL: Debrecen,
Kálvin-tér 17. szám. (Püspöki hivatal.)

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési ár 1 évre 12 — pengő.
Postatakarékpénztári csekk számla: 43.916

FŐSZERKESZTŐ: D. Dr. RÉVÉSZ IMRE. FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: URAY SANDOR.

„Mít cselekedjünk, atyámfiai, férfiak?”

A debreceni református egyházközség lelkipásztorainak és tanítóinak e lap hasábjain már említett találkozóján, minden résztvevőnek a szívére nehezedett az a meglátás, hogy az iskolai év hirtelen berekesztése, melyet a határainkhoz félelmetesen közel jutott háborús veszély kényszerített reánk, kivált kisebb gyermekeink s ezekben a magyar jövő számára olyan hátrányokat és veszedelmeket rejteget, melyek elhárítására minden erőnkkel igyekezni kell.

Senkinek sem lehet kétsége arra nézve, hogy hatóságaink, melyek az iskolai év egyik napról a másikra történt befejezését elrendelték, ezeket a várható következményeket velünk együtt aggodalommal szemlélilik és az ezek kiküszöbölésére megteendő sürgős lépéseket nemcsak hátráltatni nem kívánják, hanem ezek mielőbbi foganatosítására részünkről komolyan számítanak is. Az iskolák bezárását ugyanis főleg két szempont kényszerítette ki. Egyik a tantermeknek hadi célra szükségessé vált, vagy közelezen várható igénybevétele, a másik pedig a felelősség elhárítása amiatt, hogy egy bármikor bekövetkező légitámadás alkalmával esetleg gyermekeink százai eshetnek áldozatul.

Jóleső érzéssel állapíthattuk meg, hogy nemcsak a gyermekek nem fogadták kitörő örömmel a túlságosan is hosszúnak ígérkező vakációt, hanem a szülők is együtt aggodalmaskodnak tanítóinkkal a gyermekeikre ebből háramolható káros következmények miatt, akiknél nem volt alkalom a nyúl-farknyi tanévben amúgy is csak futtában átvett anyag elmélyítésére, s ezért komolyan kell számolni azzal, hogy a szerzett ismereteket a következő évnél kezdve elfelejtve, kellő alap nélkül építenek majd tovább és az első világháborús iskolai évek még ma is látható következményeit fogják majd hordozni egész életükben. Ezzel együtt azonban még az a veszedelem is fenyeget, hogy a szülők s általában a felnőttek mind fokozottabb elfoglaltsága miatt amúgy is egyre jobban lazuló felügyelet és irányítás híján, kivált a kisebb gyermekek mindinkább elszoknak

a nevelésben nélkülözhetetlen fegyelemtől és kész prédái lesznek az utca egyáltalán nem kívánatos hatásainak.

Mindnyájan megegyeztünk tehát abban, hogy a legelső és legkézenfekvőbb dolog, melyben lelkipásztoroknak és tanítóknak egyaránt keresni kell e komoly problémák sürgős megoldását, a vasárnapi iskolai munka fenntartása s egyre fokozottabb kiépítése. Egyfelől azért, mert a vasárnapi iskolát egyáltalán nem akadályozhatja az iskolatermek más célra történt igénybevétele; másfelől meg a vasárnapi iskola tudvalevőleg nem csupán ismeretközlési alkalom, hanem a gyülekezet pásztorló tevékenysége legifjabb tagjai s ezeken keresztül a családok között. Ha tehát elképzelhetetlennek tartjuk azt, hogy a felmerült nehézségeket azzal vegyük egyszerűen tudomásul, hogy azok eleve már lehetlenné tesznek minden tanító-tevékenységet, még kevésbé engedhetjük elsikkadni azokat az alkalmakat, melyeket áron is meg kell vásárolni a reánk bízott gyermekek erőteljes gondozása és nevelése érdekében, s ezzel együtt oly hatások közlése végett a gondozásukkal megbízott családjukkal is, melyek a reájuk váró feladatok és küszöbön álló súlyos próbák több lelki-erővel elhordozására tesznek alkalmasakká.

Az első, amit evégből tehetünk, a meglévő vasárnapi iskolai munka intenzív továbbvitele minden egyházközségünk területén.

Ha nincs számára más hely, a templom e célból rendelkezésre áll. A munka kikapcsolása az iskola-épületből már csak azért sem sajnálható túlságosan, mert így talán megszabadulhatunk attól a túlságosan is begyökerezett téves felfogástól, mely itt Debrecenben a vasárnapi iskola legnagyobb alkalmaitól fosztott meg bennünket, hogy a mindennapi iskola szünetidőit a vasárnapi iskolára is kötelezők. Tudvalevőleg templomaink belső beosztása a különböző padcsoportokkal és karzatokkal — a téli hideg időszak kivételével — az iskolatermeknél sokkal alkalmasabb a vasárnapi iskolai munkában rendkívül bevált csoport-tanítás bevezetésére és kihasználására.

S különösen a reggeli órában semmi akadályja annak, hogy gyermekeink felhasználják az istenháza drága alkalmait és ha a rádióügyeletet ez alkalommal sem mulasztjuk el, az esetleges légiveszélyt is megelőzhetjük.

Arra kell azonban törekednünk, hogy vasárnapi iskolai munkánkba gyermekeink minél nagyobb számát, illetve teljességét bekapcsoljuk. Ennek lehetőségére vonatkozólag már eddig is örvendetes jelekkel találkoztunk. Gyermekek jelentkeznek, kik eddig még következetesen távol maradtak a vasárnapi iskolától és szülők kéri, hogy gyermekeiket fogadjuk el. Vasárnapi iskolai munkásaink úgyszólván sehoh sem találkoztak ellenkezéssel, midőn azzal a kéréssel keresték fel a szülőket, hogy írásban nyilatkozzanak arról, hogy ők maguk kívánják, hogy gyermekeikkel vasárnapi iskoláinkban foglalkozzunk s ezért a felelősséget a hatóságokkal szemben is készségesen vállalják.

Természetesen minél jobban növekszik vasárnapi iskoláink növendék-száma, annál sürgősebben kell gondoskodni arról, hogy az egyre szaporábban várható légitámadásokkal is számolva, minden gyermek lakásához minél közelebb vehessen részt a vasárnapi iskola áldásaiban, a gyülekezet tagjai által felajánlott helyiségben összegyűjtendő, legfeljebb 10—12-es csoportokban. Nem a szalonra gondolunk, hanem inkább könnyen takarítható és rendbe tehető konyha-, műhely- vagy más efféle helyiségre, hol néhány lóca vagy szék könnyedén elhelyezhető. Légiveszély esetén innen minden gyermek hamarosan elérheti otthonát, tehát nem okoz felesleges aggodalmat hozzátartozóinak, másfelől meg a gyülekezet tagjai is nagyobb számban és jobban kapcsolódnak bele gyülekezeteink életébe, inkább érzik azért a felelősséget, s olyanok is részesülhetnek munkánk áldásaiban — az ezek nyomán szinte kínálkozó házi istentiszteletek tartása révén is —, akik eddig az Ige hatása alól kivonták magukat. A templomot azonban a munka ilyen alapos széttagolása esetén sem hanyagoljuk el. Gyermekistentiszteletekre növendékeinket, amíg csak lehet, továbbra is ide gyűjtjük össze.

Persze ez a széttagolás a vasárnapi iskolai munkások nagyobb számát teszi szükségessé. Tanítótestvéreink munkájára, kiket valószínűleg nagyobb mértékben vesznek igénybe a különféle háborús szolgálatokkal, e tekintetben általában kevésbé számíthatunk. Úgyszólván meg kell elégednünk legtöbbjük részéről azzal, hogy a náluk levő névjegyzékek rendelkezésre bocsátásával a növendékek felkutatását és számontartását lehetővé tesszük. De új munkatársak állandó toborzása és nevelése mellett annál inkább rá kell helyeznünk a felelősséget azok szívére, kik e munkában valamikor már résztvettek, de egy idő óta azzal a gondolattal kapcsolódtak ki, hogy ők már abból kiiregedtek, s az újabb, ifjabb munkásgárda felnövekedése ott őket már különben is nélkülözhetővé tette. Fájdalmasan tapasztalhatjuk, hogy hány szép reménységre jogosító keresztényi élet hűlt ki és fásult el mindenütt az ige takargatott kényelmi szempontok érvényre jutása következtében, melyek felrázása és Isten munkájába állítása már magában véve is nagy nyereség lehet.

Mellőzhetetlen aztán a munkások alapos és lelkiismeretes felkészítése. Az erre előkészítő órák

nemcsak a gyermekek, hanem elsősorban maguk a munkások számára lesznek felbecsülhetetlen áldások és lelki növekedés alkalmi. Itt alakulhat ki legtermészetesebben a mai idők élő gyülekezetének az a magva, mely kész hordozni a mindhalálíg való felelősséget Isten és emberek előtt, s mely egyre fokozódó erővel vonja közelebb azokat is, kik eddig csak névleg voltak az egyház tagjai.

Ha aztán e munka már megbízható síneken halad, semmi akadályja nem lesz annak, hogy azt biblia-iskola módjára egy-egy hétköznapi órával is kibővítsük s esetleg felekezeti iskoláink tanítói ilyen csoportok keretében alkalmat találjanak a multi-évi iskolai anyag felelevenítésére, s talán a szülők, de még inkább a vasárnapi iskolai tanítók segítségével annak kimélyítésére.

Csak azt ne mondjuk, hogy: nem lehet. *Lehet, mert kell.* Ha vannak is nehézségek, gondoljunk arra, hogy ez a munka nem sportvállalkozás, hanem misszió, melynek engedelmeskedni kell, melytől a jövődő függ, s amelyben a bennünket Küldő segítségére számíthatunk. Gondoljunk az egyik nagy misszionárius életigéire: Kérjünk nagy dolgokat Istentől! Merjünk nagy dolgokat Istenért!

Nagy István.

A Csécsy-Nagy-család és a debreceni Kollégium

(Folytatás és vége.)

„Debreczen, Mart. 28. 1839. Tekintetes Senator Úr, különös tiszteletre méltó Uram! Több igen nagyra becsült jóakaróim ajánlása és útmutatása után, szerencsém lévén a Tekintetes Úr tisztelt úri házával közelebről megismerkedni: annyira megtetszett nekem a Jeanette kisasszony szelíd, ártatlan magaviselete, nemes szíve s praetensio nélküli gondolkozása módja, — s a tisztelettel párosult szeretet, mellyel iránta első meglátásától fogva érzetem, naponként annyira megerősödött szívemben, hogy én ugyan egyedül csak a Jeanette kisasszony viszonti jóindulatjának megnyerhetése által reménylhetem életem boldogságát. Méltóztassék a Tekintetes Úr ezen kinyilatkoztatást, melyet írásban csak azért adok, mivel élő szóval adni elég erősnek nem érzem magamat, — közleni a Tekintetes Asszonnyal, kinek hűséges szorgalommal ápoló kezei alatt fejlett ki a Jeanette kisasszony szép lelke, ártatlan szíve. Méltóztassanak egyetértőleg, mint kedves gyermekeket forrón szerető jó szülők, — szoros ítélet alá vonni szándékomat, személyemet, hivatalomat, reménylhető jövődöbeli sorsomat s minden környülállásimat. Óhajtom, hogy a Tekintetes Úr és a Tekintetes Asszony ezen ítéletével rám nézve kedvezőleg üssön ki; — és ha úgy üt ki, akkor még ez az egy alázatos kérésem marad fenn: méltóztassanak feljebb említett szándékomat magának Jeanette kisasszonynak is tudtára adni. Én ugyan megismerem, hogy egy annyi szép tulajdonság mellett magáról olly szerényen ítélő személy, mint Jeanette kisasszony, kinek eddig elé még párját esmérni nem volt szerencsém: nálamnál nagyobb rangú s bizonyosan gazdag férjet is találhat, találni fog. De ollyat bizonyosan nem fog találni, aki ötlet minden mellékes tekintetek nélkül nagyobbra becsülje, forróbban szeresse, mint én;

nem olyat, aki osztatlan érzéssel életének minden szempillantását úgy az ő boldogítására kívánja fordítani, mint én; aki az ő kedves jó szüleit olly igaz szívvel tisztelje, szeresse, szeretett testvéreit olly rokon érzéssel ölelje, — mint én. S ez az érzés, ez a forró igyekezet pótolja ki rám nézve azt, amit a sors tőlem más részben meglagadott: a külső fényt.

Ajánlom ezt a rám nézve legfontosabb s egész életem jövődöbeli sorsát elhatározó dólgot a Tekintetes Úr és Tekintetes Asszony részvevő becses figyelmébe s midőn irántam eddig kimutatott kegyes indulataikért továbbra is esedezném, alázatos tisztelettel maradok a Tekintetes Úrnak alázatos szolgája:

Csécsi Imre orvos doktor.

Jól esik olvasni ezt a szép levelet. Bárcsak faecsimilét közölhetünk volna róla, hogy a mai idők gyermekei, a vonások gondosan megrajzolt íveiből, a betűk gyöngysorából is láthassák: így írt száz évvel ezelőtt a debreceni Kollégium neveltje s ilyen fundamentumot vetett az ő családi életének.

A levelen túl közelebbi részleteket nem ismerünk. Csak az eredményt tudjuk: boldog házasság következett utána... Boldog, de rövid házasság, mely mindössze három vagy negyedfél évig tartott. Ez idő alatt egész lelkét adta kis családjának Johanna asszony. Korai fejfájára a római matrónák epitafiumát lehetett volna felírni:

„Domi mansit, lanam fecit.“

*

Dr. Csécsy-Nagy Imre és Simonffy Johanna házasságából egyetlen fiúcska származott, a korán árvaságra jutott Csécsy-Nagy Miklós. Debrecenben született 1840 május 6-án. Közeli rokona, a nagynevű Szűcs István jogtanár házához került a félíg árva fiúcska, ki neveltetéséről atyailag-gondoskodott. Csécsy-Nagy Miklós középiskoláit mindvégig, a teológiát felerészben Debrecenben, felerészben pedig Budapesten végezte. Atyja szelleme lebegett homloka felett. Ezért már Pesten a teológiával párhuzamosan orvosi előadásokat is hallgatott az egyetemen. Az abszultorium után azonnal Bécsbe ment s a Josephinumban helyezkedett el s folytatta tovább orvosi tanulmányait. Bécsből nyugateurópai tanulmányútra indult; ennek főbb állomásai voltak, ahol hosszabb időt is töltött: Göttinga, Zürich, Basel és végül Edinburg.

A külföldi tanulmányutakon kitűnően felkészült s igen széles látókörű ifjút, alighogy hazatért, a szatmári református gyülekezet hívta meg lelkipásztorául. Ott szolgált 1863-tól 1875-ig. E sorok írója, Szatmáron végezvén középiskoláit, ott még élő tanúk ajkáról hallotta a megható bizonygatóteleteket Csécsy-Nagy Miklós lelkipásztori működéséről, nagyértékű igehirdetéséről, társadalmi és közéleti szerepléséről.

Csécsy-Nagy Miklóst 1875-ben a makó-újvárosi gyülekezet hívta meg lelkipásztorául. Akkor épült Makón ez az újvárosi, második templom, melynek ő volt az első lelkipásztor. Elhelyezkedése és lelkipásztori munkájának elindítása után feltámadott lelkében a tudománysozomj. Állandóan búvárolt, tanulmányozott; igen értékes és gazdag könyvtára volt, melyet magam is ismertem s részben mint makói, azután mint aradi segédlelkész éveken át

(1899—1903) állandóan használtam. Csécsy-Nagy Miklós 1877-ben, tehát kétévi makói lelkipásztorokodás után, jelentkezett a kolozsvári tudományegyetem filozófiai karán doktorátusra. Előre kinyomatott disszertációja a jellem képzéséről szólt. Az előttünk fekvő dolgozat felosztása a következő: I. A jellem fogalma s képzésének szüksége. II. Jellemképzés, mint a házi nevelés feladata. III. Az iskola által nyújtott jellemképzés. IV. A jellemképzés eszközei a serdült korban. V. Jellemképzés a nőnevelés körében. Ez a rendszer, futó áttekintés után is, meggyőzi az olvasót arról, hogy rendszeres, tudományosan megalapozott, de izig-vérig gyakorlati irányú dolgozattal állunk szemben, mely a kortársakra mély benyomást tett.

Ezzel a dolgozattal határozott irányt vett Dr. Csécsy-Nagy Miklós irodalmi munkássága. Láta a nagy lelki éhséget, mely fent és lent megnyilvánult. Teljes tudatában volt annak, hogy a nyomtatott szó a legtöbb esetben még messzebb sugárzik és maradandóbb, mint a gyorsan elröppenő kimondott szó. Fájdalmasan tapasztalta, hogy magyar református egyházunk életében mennyire hiányoznak a népies irodalmi termékek. Ide fordult tehát teljes érdeklődésével, lelkesedése minden lendületével és alkotó ereje odaszentelésével.

Így alapította meg a „Téli Újság“-ot, akkora ötletességgel és elevenséggel, hogy az egész ország közvéleménye felfigyelt reá. A Lap javarészt eleinte ő maga írta. Később azonban igen értékes írói gárda sorakozott a kibontott zászló alá. Mint szerkesztő, hétről-hétre írt vezércikkeket, bibliai elmélkedéseket, ismeretterjesztő tanulmányokat és költeményeket.

A „Téli Újság“ olvasótáborára pedig nőttön-nőtt. Az addig teljesen ismeretlen csoportos előfizetések révén eljutott az a legegyszerűbb szalmakunyhóktól, fel a legműveltebb körökig. Mindenki megértette. Mindenki épült általa.

A „Téli Újság“ megerősödése és impozáns ki-fejldése után el kellett következni az önálló népies kiadványoknak is. Dr. Csécsy-Nagy Miklós pompás meglátással, egy vallásos iratok terjesztő társaságot szervezett, melynek természetesen ő maga volt az alapvetője és fenntartó oszlopa. Hatalmas úttörő munka volt ez, mely most már egyenesen felrázta az egyházi közvéleményt. Minden hű órálló lelkesedéssel sietett a szent ügy támogatására. Azonnal látták, hogy a Dr. Csécsy-Nagy Miklós kiadványaiban komoly értékeket nyertek... Mintha csak az Esaiás próféta mondása telt volna be: „Örvend a pusztla és a kiellen hely, örül a pusztaság és virul, mint őszike... A vakok szemei megnyílnak és a süketek fülei megnyitvatnak... És tóvá lesz a délibáb és a szomjú föld vizek forrásává“ (Esa. 35: 1, 5, 7. v.).

Sajnos, nem áll rendelkezésünkre a Dr. Csécsy-Nagy Miklós által kiadott traktátus-sorozat egész katalógusa. Meg kell elégednünk azzal, hogy néhány, általa írt füzetke címét felsoroljuk. De ezek a címek is erőteljesen bizonyítják, hogy minő lélek lakott a szerzőben; mi volt a célkitűzése; hol akart ugarolni, vetni és hová remélte az aratást az Isten országa számára.

Íme Dr. Csécsy-Nagy Miklós néhány traktátusának a címe: Gyermekek barátja. Egy pap és egy doktor beszélgetései. A veszett víz. Karácsonyi kép. Lehet-e ellenségeinket szeretni? Imakönyv a magyar

nép számára. Jegyesoktatás. Ismétlőiskolai vallástani vezérfonal. (Ez utóbbit a makói presbitérium megbízásából szerkesztette s a címlapra és az előző végére, nagy szerényen, csak nevének kezdőbetűit írta oda. Holott ez a könyvecske egyben nagyon értékes adattár a makói református egyház történetéről. Ez adatok ismertetésére alkalomadtán még visszatérünk.)

Úttörő népies irodalmi tevékenysége mellett volt ideje, energiája és Istentől nyert talentuma, a komolyabb egyházi irodalom művelésére is. Tanulmányai nagynevű kortársa, Révész Imre „Figyelmező”-jében jelentek meg. Írt templomi imakönyveket és számos más egyházi dolgozatot. Kivált mint gyakorlati igehirdető tette nevét országosan ismertté.

Kiemelkedő történelmi tanulmánya volt: *Hajnal Abel emlékezete*. Ebben az egykori nagynevű hódmezővásárhelyi esperes-lelképásztornak, Balogh Péter püspök kortársának emelt ércnél és márványnál maradandóbb emléket.

Ma is élő családtagjai bizonyágtétele szerint ő kísérletezett magyar földön először a vasárnapi iskolai munka elindításával. Élete alkonyán, amikor a vasárnapi iskolák országos elterjedését megérthette: ez a látomás szerzette meg számára a legtisztább örömet.

Utolsó kívánsága az volt, hogy szülőföldjén temessék el porréseit. (Elpihent 1908-ban.)

Ez meg is történt. Hamvai, jó szüleivel együtt, ott pihennek immár a debreceni új Köztemető egyik legszebb köröndje mellett.

De magasra szárnyaló lelke él. Felettünk lebeg. Irányt mutat és Isten színe előtti felelősséggel: félbehagyott munkája folytatására kötelez.

Uray Sándor.

HÍREK AZ EGYHÁZMEGYÉKBŐL

DEBRECENI EGYHÁZMEGYE.

A debreceni Kistemplomban ezévből is megtartattak a húsvét előtti nagyheti áhitatok. Minden délután öt órakor igehirdetéses istentisztelet tartott. Nagycsütörtökön este úrvacsora felett Dr. Makkai Sándor professzor prédikált. Nagypénteken délelőtt D. Dr. Révész Imre püspök hirdette az Igét; ugyanaznap délután ugyanő prédikált úrvacsora felett. Nagyszombaton, két évtizedes gyakorlat szerint a kistemplomi egyházrész adventi látogatásának viszonzására, a debreceni evangélikus gyülekezet jelent meg, s az ő lelképásztoruk, Dr. Pass László th. esperes prédikált. Húsvét első napján délelőtt 11 órakor újra D. Dr. Révész Imre hirdette az Igét s résztvett a különkelyhes úrvacsoraosztásban. A nagypéntek délutáni úrvacsorán résztvettek a rendőrök, postások, vasutasok, családjaikkal; vezetőik küldöttségileg köszönték meg a püspök szeretetszolgálatát; úgyszintén a kistemplomi egyházrész tanácsa is, húsvét első napján, küldöttségileg tisztelgett a püspök előtt s kifejezték nagy örömlüket, hogy a nagypénteki és húsvéti szolgálatokat ezúttal is a Kistemplomban végezte püspökatyánk.

FELSŐSZABOLCSI EGYHÁZMEGYE.

A felsőszabolcsi egyházmegyében március 16—23-án tartattak az évek óta rendszeresített körzeti konferenciák. Folyó évben fiú-konferencia volt esedékes. Körzeti konferenciákat Papp K. Jenő egyházmegyei ifjúsági megbízott készítette elő az egyházmegyei belmissziói bizottság útmutatása szerint. Különös súlyt és jelentőséget adott a konferenciáknak az a körülmény, hogy a fiúknak az elő-

írt 131—150. zsolttárokon kívül meg kellett tanulni a Heid. Káté 1., 54., 66., 80. kérdését kívülről, valamint az I. Kor. 13. részét is kívülről, s ezek fel is kérdeztettek minden alkalommal minden csoporttól. A reggeli áhitatok témája: lommall minden csoporttól. A reggeli áhitatok témája: a *Kétség-remény*; míg az előadásoké: *Tiszta élet, Biztos jövő*. Konferenciát minden helyen a gyülekezet részére rendezett vallásos-est zárta be. Konferenciákon feledhetetlen áldott szolgálatot végeztek Tamás Ferenc egyházkerületi missziói előadó, Pataky László konv. ifj. lelkész, valamint Szónok Béla kékcei lelképásztor. Konferenciákat órállói odaadással tartotta számon s Újkenézén meglátogatta, megragadó előadásaival gazdagította az egyházmegye esperese, Kiss Lajos demecseri lelképásztor is. Konferencia volt Rétközberencsen, Gégényben, Papon, Tiszabezdében, Eperjeskén, Újkenézben, Gyürebén, Nyírmadán. Jelen volt összesen 454 ifjú.

HEVESNAGYKUNSAGI EGYHÁZMEGYE.

„Út a Golgothára” gyűjtőcímmel tartott meg Mezőtúron a nagyheti áhitatsorozat, a belvárosi templomban. Minden délután hat órakor hangzott el az igehirdetés, a következő témákról: A gyötrődő Jézus, Márk 14: 32—42. v. (Kiss István gimn. vallásanár). Az elárult Jézus, Márk 14: 43—46. v. (Nagy Sándor segédlelkész). A hamisan vádolt Jézus, Márk 14: 55—59. v. (Mikes József segédlelkész). A hallgató Jézus, Márk 14: 60—61/a. v. (Falussy Gusztáv lelképásztor). A bizonyágtétező Jézus, Márk 14: 61/b—62/a. v. (Szöke Mihály vallásoktató-lelkész). A megtagadott Jézus, Márk 14: 66—72. v. (Marjay Károly lelképásztor).

NAGYSZALONTAI EGYHÁZMEGYE.

Népfőiskola Komádiban. Február hó 12-étől 20-áig Komádiban népfőiskolai tanfolyam volt. A tanfolyamot Harkai Antal segédlelkész, okl. vallásanár szervezte s ő végezte annak minden dolgát, hordozta gondját és terhet. Munkája és fáradsága áldott volt. A környék egyházaiból 23 tanulmánygyűjtő ifjú testvérünk jött össze. Végig kitarítottak. Figyeljük, érdeklődésük nemhogy csökkent, hanem napról-napra nőtt. Szinte egyértelműleg mondták, hogy kevés volt ez az idő. Belekóstoltak a közösségi élet kedvességébe, a komolyabb tudományok édességébe. Boldogan tesztünk bizonyágtétezőt azok előtt, akik — valami régi babonáságból — ma is azt hajtják, hogy a mi népünk éretlen még nagyvonalú dolgokra, hogy igenis, a mi népünk, főleg annak ifjai, nemhogy éretlenek, hanem merem állítani, bizonyos vonatkozásban néha még komolyabban érdeklődők s érettebbek a középosztály unott, cinikus ifjainál. Tisztelet a kivételeknek! Az előadásokat Kovács Imre, Józsa László, Pusztai Sándor, Tokaji Gyula, Kiss László, Pataky László, Oláh Béla és Fejlesztés Endre lelkészek, Bethlendy Pál, Bugyi János, Ökrös István és Szabó Emma tanítók, illetve tanítónő tartották, mindig lelkes figyelem közepette. A záróvizsgát Percz István esperes tartotta február 20-án igen szép eredménnyel. Ugyanaznap körzeti konferencia is volt. Ezen az egyházmegye ifjúsága szép számmal vett részt. A konferencián Farkas József és Pataky László lelkészek tartottak igen értékes előadásokat. Lépten-nyomon beigazolódnak, hogy népünk komoly ifjúsága várja a vezetőik komoly útmutatását s hajlandó azt követni. De nemcsak beszédet akar hallani, hanem tetteket, példákat is akar látni! Megemlítem még, hogy az ifjak ellátásáról a komádi presbitérium gondoskodott bőségesen. Dicséret illesse őket! (F. E.)

K R Ó N I K A

HÚSVÉT ÉS A TEMPLOM.

Ez a két fogalom nincsen logikai kapcsolatban egymással. Mégis szorosán egybeépítette azokat Megváltó Jézusunk, amikor messiási pályafutása kezdetén, a zsidók húsvétját Jeruzsálemben töltötte. Már akkor megbotránkozott az Úr azon, hogy a jeruzsálemi templom előcsarnoka valóságos vásárcsarnok volt; kötélből ostort csinálván, kiüzé tehát mindnyájokat a templomból, ezt mondván: ne tegyétek az én Atyám házát kalmárságy

házává... Ez volt a első templomtisztítás, melyet sajnós, virágvasárnapján az Úrnak meg kellett ismételnie.

A zsidók kérdőre vonták Jézust a templomtisztításért. Ő pedig ezzel a prófétai szóval felelt meg nekik: „Rontsátok le e templomot és három nap alatt megépítem azt.”

Húsvét utáni igehirdetésünkben nem hiányozhat ez a krisztusi szó. Éppen manapság kell kultuszt csinálnunk a templom szeretetéből. Hadd teljesedjék be most, a templomok lebombázása idején a zsoltáros király szava: „A te házához való féltő szeretet emészt engem” (Zsolt. 69:10).

Jézusunk, amikor fentebb említett prófétai szózatában a húsvétot és a templomot elválaszthatatlanul egybekapcsolta, tulajdonképpen az Ő teste templomáról szól vala (Ján. ev. 2:21). Ez a megépítetés húsvét reggelén történt. Jézus feltámadása benne volt Isten világtervében. Ennek el kellett következnie. Tudta ezt Jézus előre, ezért tette meg a hatalmas prófétai nyilatkozatot.

Jézus testének, a Golgotán lerontott templomnak, húsvét reggeli megépítetése: irányítsa tehát minden figyelmünket a mi keresztyén templomainkra, mint a megfeszített, de feltámadott Jézusról való állandó bizonyosságtevés szent helyére. Vegyük körül gyöngéd szeretettel e drága csarnokokat, mint őseink alkotni is képes hitének és buzgóságának beszélő bizonyosságait.

A jeruzsálemi templomból kő kövön nem maradt a multnak bűnei miatt. De helyette milliószámra épültek a különböző keresztyén templomok, mint a feltámadott élő Jézus bizonyosságtevő szentélyei: a Jézus lerontott, de megépített testének örök szimbólumai.

Húsvét ünnepén így helyezi Jézus szívünkre a templomok ügyét. Homlokunkat a föld poráig lehajtva, imádkozunk e rettenetes napokban a mi templomaink megtartásáért. A mi bűneink vereségévé ne váljanak e szentelt csarnokok. Őriztessenek meg a világviharban. Sőt világoljanak: legyenek a diadalmos húsvéti hit bizonyosságai... Másfelől pedig, mihelyt a világvihar elvonul (a régi magyar bölcs példaszó azt tartja: nincs olyan hosszú lánc, aminek egyszer vége ne szakadna) — lángholjon magasra szívünk oltárán a templom-építő vágy.

Gondoljuk meg, hogy nekünk még mindig nagyon kevés templomunk van. Például Debrecent hozom fel, ahol kereken nyolcvanezer léleknek tizenegy temploma van — legfeljebb 14 ezer férőhellyel. Egy cinikus ember egyszer azt mondotta, hogy a debreceni egyháznak az a szerencséje, hogy igen kevés százalékban járnak templomba a reformátusok; mert mi lenne (úgymond), ha egy szép napon, minden adófizető egyháztag arra határozná magát, hogy most elmegyek templomba? Az egyház vezetősége (úgymond) igen nagy zavarba jönne...

De hát ez csak kirívó és impetuózus beszéd volt. Annyi tanulságot vonjunk le belőle, amit már előbb is mondtunk, hogy nekünk kevés a templomunk. Nekünk sokkal több templomra volna szükségünk. Hogy azok toronycsillagáról sugározzék a hívogató fény. Belsejében pedig fakadjon fel az élő vizeknek forrása, ama bizonyosságtevő, tápláló erő, mely a világ végéig hirdesse: él a Jézus a mi fejünk!

Muqvető.

Két debreceni tanítóképzős nyerte az Országos Táj- és Népkutató Intézet népdalgyűjtési pályázatát. A debreceni Kollégium tanítóképzőintézetének növendékei esztendő

óta foglalkoznak népi kultúrkincseink összegyűjtésével. A mult évben népdal- és népmesegyűjtéssel értek el nagy sikert. Az idén pedig az intézet két kiváló növendéke nyerte meg az Országos Táj- és Népkutató Intézet népdalgyűjtési pályázatát. Közel száz pályázó közül az első díjat Vass Lajos III. éves, a második díjat pedig Vadon József V. éves tanítóképzős növendék nyerte. A debreceni tanítóképzősök az indítást a népi kultúrkincsek gyűjtésére Dr. Bakó Imre egyetemi m. tanártól és Csenki Imre tanítóképzőintézeti ének- és zenetanártól nyerték, maga a gyűjtőmunka pedig Csenki Imre állandó odaadó irányítása mellett történt. Az értékes kultúrmunkában minden tanítóképzős résztvesz, nyolc-tíz növendék pedig egyenesen kiemelkedő eredménnyel dolgozik. Ezek között is első a két pályadíjnyertes növendék, akiknek szép és értékes munkája visszatükrözi az intézet szellemét és a magyar református ifjúság munkavállaló, értékes elgondolásokkal tele lelkét egyaránt.

„Adjatok, adjatok, amit Isten adott...” A vidáman hangoskodó fecskek várása idején, a fehérmellényes kedves kis tavaszi hírmondók helyett sötét és lomha fekete hollók szálldosnak a magyar égen. Kiáltásuk messzire hallatszik. Rémületet keltő szavuk eljut minden magyar ember szívéhez. Azt kiáltják: a háború fenevadjának újabb dühe viharzott reánk. Szemmel nem látható óriási magasságból, vagy az éjszaka leple alatt, bombák száza hullottak a magyar fővárosra és környékére. Fájdalmas áldozatokat követeltek s még többeket hajléktalanokká tettek. Irgalmas az Isten, hogy megnyílja a magyar testvérszíveket, akik majd feltárják hajlékuk ajtaját a hajléktalanok előtt és kettőtörök még a szükreszabott kenyérdarabkát is. Áldja meg az Isten őket érte. Ragyogjon fel homlokukon a krisztusi szó fénye: Boldogok az irgalmasok, mert ők irgalmasságot nyerne... Az irgalmasságot végző munkában azonban mindnyájunknak részt kell vennünk! Mivel vagyunk jobbak azoknál, akik hajléktalanokká váltak? Ne késsünk a segítségül. Találják meg az egyesek és a gyülekezetek a formáját és a módját a segélynyújtásnak. Figyeljünk fel: a Legelső Magyar ember most is és ebben is példát adott. Fejedelmi bőkezűséggel tette le áldozatát a Haza oltárára. Lépünk a nyomdokába. Siessünk. Kétszer ad, aki gyorsan ad. A fájdalom hírt, az egész országot megrendítő veszedelemről sötét holló hozza, éjszakánál is feketébb szárnyakon. A nyomában járó hívogató szót azonban, sugárzó fehér galamb szárnya csattogása hirdeti: maga a Szentlélek Úristen, ama Vigasztaló. Ki mindnyájunk szívébe bebocsátásért zörget, hogy lelkiünk húrjain megzendítse a régi, jól ismert melódiát: „Adjatok, adjatok, amit Isten adott...”

Az orosz ortodox egyház 1914 óta elveszítette templomai 90, kolostorai 97, püspökei 75 és papjai 90%-át. Az orosz egyház azonban ennek ellenére is él.

Svájci beelés szerint Európában eddig körülbelül négyezer templom esett a háború áldozatául. Az elpusztult templomok lisztáján nagy számmal vezet Olaszország és Németország.

HIVATALOS ÉRTESÍTÉS

EMLEKEZTETŐ.

A virágvasárnapi perselypénzek haladéktalanul befizetendők az egyházmegyei pénztárakba.

Lelkészi törzskönyvi kivonatot legcélszerűbb akként kérni, hogy 4 P 14 fillért postautalványon a cél megjelölésével a püspöki hivatal címére beküldjünk. (Csekken ilyen célra pénzt ne küldjünk.) Külön kérvény nem szükséges.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki nivataltól.

1208—1944. szám. TÁRGY: Ingatlanok juttatása népkutatási célokra.

KÖRLEVÉL

a nagytiszteletű iskolaszéki elnök urakhoz, mezőgazdasági középiskola, a tanító(nő)képzőintézetek és polgári iskolák tekintetes igazgatóihoz.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztérium 127,795—1943. VIII. 2. szám alatt valamennyi tankerületi kir. főigazgatóhoz a következő rendeletet adta ki:

„Az 1940. évi XX. tc. megalkotta a nyolcosztályos népiskolát. A törvény végrehajtása során kiadott Tanítási-terv a népiskola felső fokozatában behatóbb mezőgazdasági oktatást ír elő. A népiskola gyakorlati életre nevelő munkáját azonban csak akkor tudja megvalósítani, ha erre a célra megfelelő gyakorlóterülettel rendelkezik.

A polgári iskolában, valamint a tanító- és tanítónőképzőintézetben az előírt gazdasági irányú oktatás keresztülvitelének legfőbb akadálya, hogy a szükséges gyakorlóterületekről igen sok helyen nem történt gondoskodás és ugyancsak a gazdasági területeknek hiánya okozta azt is, hogy a mezőgazdasági népiskolák és mezőgazdasági középiskolák nem voltak olyan mértékben szervezhetők, amilyen mértékben ezekre az iskolákra hazánkban a kisbirtok gazdálkodásának megjavítása céljából szükség van.

A népiskolák gyakorlóterületének céljára elsősorban a népiskola VII–VIII. osztályának megnyitásával megszűnő gazdasági irányú továbbképző népiskolák eddigi gyakorlóterületeit óhajtom igénybevenni. Azokban a községekben és városokban azonban, ahol eddig e célra nem állt rendelkezésre gyakorlóterület, erről az iskolafenntartónak külön kell gondoskodni. Az iskolafenntartók pedig a mai nehéz viszonyok között alig kötelezhetők arra, hogy az iskolák részére a gyakorlóterületeket megvásárolják. A zsidóbirtokok igénybevételéről szóló törvény végrehajtása során az iskolafenntartók külön megterhelése nélkül lehet ezt a kérdést megoldani. Tekintettel azokra a nagy horderejű és éppen a természet fokozását célzó feladatokra, amelyeket a szóbanlévő iskolák betölteni hivatottak, a folyó évi július hó 3-án 1117–1942. eln. sz. átiratomban arra kértem a m. kir. földművelésügyi miniszter urat, utasítsa a zsidóbirtokok igénybevételét tárgyaló bizottságokat és az ezzel foglalkozó szerveket, hogy a fennhatóságom alá tartozó iskolák és ezek iskolafenntartói részéről iskolai gyakorlóterületek céljaira bejelentett igényléseket mindenkor elsősorban vegyék figyelembe.

A m. kir. földművelésügyi miniszter úr folyó évi szeptember hó 9-én kelt 248.403–1943. VII. b.-2. számú átiratában értesített, hogy a maga részéről is mindenkor súlyt helyez arra, hogy ahol erre alkalmas ingatlanok rendelkezésre állanak, az oktatás céljára szolgáló ingatlanokat az iskolafenntartók megszerezhesék.

Erről Méltóságodat azzal értesítem, hívja fel a rendelkezése alatt álló népiskolák, mezőgazdasági népiskolák, polgári iskolák, mezőgazdasági középiskolák, tanító- és tanítónőképzőintézetek igazgatóit és fenntartóit, hogy mindazonokon a helyeken, ahol erre szükség van, az 1942. évi XV. tc. végrehajtása során a 4250–1943. M. E. sz. rendelet II. fejezetében szabályozott eljárás rendjén a gyakorlóterület juttatására irányuló kérelmüket terjesszék elő.

Tájékoztatás céljából közlöm Méltóságoddal, hogy a fennhatóságom alá tartozó különböző gazdasági oktatási intézmények számára mező- és kertgazdasági művelésre egyaránt alkalmas, jóminőségű és mindenkor a község belterületén, vagy azzal összefüggően, a községi belsőségek közvetlen közelében fekvő ingatlanok szükségesek. Mégpedig:

a) A falusi (mezőgazdasági irányú) tanterv alapján működő nyolcosztályos népiskolák részére olyan fekvésű, méretű és minőségű gyakorlóterület kell biztosítani, hogy azon az iskola tanítói a tanulók közreműködésével a helyi gazdasági viszonyokra kedvezően ható mintaszerű kisgazdaságot létesíthessenek és tarthassanak fenn.

b) A polgári iskolák számára legalább 2 kat. hold;

c) az őstermeléssel foglalkozó nagyközségekben és városokban, ahol a népiskola VII. és VIII. osztályaiba utalt fiú- és leánytanulók száma legalább 150, a már működő vagy felállítandó mezőgazdasági népiskolák számára 20–25 kat. hold;

d) a tanító- és tanítónőképzőintézetek számára legalább 10–15 kat. hold;

e) az őstermeléssel foglalkozó, nagyobb határú nagyközségekben és városokban a mezőgazdasági középiskolák létesítéséhez legalább 40–50 kat. hold szükséges.

Amennyiben a felosztás alá kerülő ingatlanok az iskolai célokra nem lennének alkalmasak, keressen Méltóságod módot arra, hogy ezek az alkalmatlan ingatlanok a községi belsőségek területén fekvő vagy azokkal határos más ingatlanokra kicserélhetők legyenek.

A földhözjuttatás természetesen csak úgy történhetik, ha az ellenérték fedezetéről az iskolafenntartók, a községek vagy más közületek gondoskodnak.

A gazdasági oktatási célokra szükséges földterület

iskolai és gazdasági alkalmasságának elbírálása tekintetében Méltóságod vegye igénybe a tankerületében működő mezőgazdasági népiskolák igazgatóinak szakbavágó közreműködését, ilyen iskolák nem léteben pedig a gazdasági iskolák, esetleg a járási m. kir. gazdasági felügyelők támogatását.

Az egyházi főhatóságok alá tartozó fentebb említett iskolákra és intézetekre vonatkozó megfelelő intézkedések megtételére jelen kelet és újszám alatt kiadott iratomban az egyházi főhatóságokat felkértem.

Felhívom az igazgató és iskolaszéki elnök urakat, hogy a fent közölt vallás- és közoktatásügyi miniszteri rendelethez alkalmazkodni szíveskedjenek.

Debrecen, 1944 április 12.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

1444–1944. szám.

TÁRGY: Anyakönyvi kutatás.

FELHÍVÁS

a nagytiszteletű lelképásztor urakhoz.

Nemes Dibáczy Antal m. kir. postafőellenőr, budapesti. IX., Soroksári-út 38/40. szám alatti lakos kérelmére elrendelem nevezett nagyatyjának, a Szabolcs vármegyei Mihálydi nemes Dibáczy Antalnak özv. Bartha Józsefné B. Tóth Máriával kötött házassági anyakönyvi bejegyzésének, valamint nevezettek születési anyakönyvi bejegyzésének az 1805–1859-ig terjedő időről leendő felkutatását.

Dibáczy Antaltól a tasnádi református egyház anyakönyvében 330–1843. tétel alatt szószerint a következő bejegyzés található: „nov. 4–6-ik özv. Bartha Józsefné nemes Tóth Mária asszonynak, Szabolcs vmegyei Mihálydi Nemes Dibáczy Antaltól származott törvénytelen fiait, amelyet maga a férj előttem önként magáénak elismert és vallott személyesen László és Antal a gyermekek nevei”.

Az anyakönyvi bejegyzések megtalálása esetén kérelmező értesítendő, aki a felmerülő költségeket viselni fogja.

Debrecen, 1944 április 6.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

1573–1944. szám.

TÁRGY: Tanítók és tanárok szolgálati állomáshelyén maradás.

KÖRLEVÉL

a közép- és középfokú iskolák tekintetes igazgatóihoz és a nagytiszteletű iskolaszéki elnök urakhoz.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr 8650–1944. sz. rendeletével az 1943–44. iskolai év rendkívüli befejezésével kapcsolatban a tanítók és tanárok szolgálati állomáshelyén maradásának szabályozása tárgyában a honvédelemről szóló 1939. II. tc. 168. §-a alapján a következőket rendeli:

„1. §.

Tanító (tanítónő) vagy tanár (tanárnő) az 1943–44. iskolai évvel kapcsolatos tennivalóinak elvégzése után szolgálati állomáshelyét csak felettes hatóságának engedélyével hagyhatja el. Távozásra engedélyt lehet adni, ha az engedélyt kérő személyének figyelmen kívül hagyásával is kellőképpen biztosítani lehet:

a) tanító vagy tanár esetében a leventeoktatással, a légvédelmi hatósági szolgálattal, vagy más közérdekű szolgálattal kapcsolatos tennivalók ellátását;

b) tanítónő vagy tanárnő esetében pedig a napközi otthonokban és a gyermekek vidékre költöztetésével kapcsolatban szükséges felügyelői tennivalók ellátását.

2. §.

1. Az engedély megadásában a kérelmező családi viszonyait, a gondozásra szorult gyermekeinek számát és egyéni életkörülményeit méltányosan mérlegelni kell. Távo-

zásra elsősorban az a tanítónő vagy tanár nő kaphat engedélyt, akinek ötödik életévét be nem töltött gyermeke, vagy legalább három szülői gondozásra szoruló gyermeke van.

2. Az a tanító (tanítónő), illetőleg tanár (tanár nő), aki távozásra engedélyt kapott, köteles tartózkodási helyét és pontos lakáscímét, valamint a tartózkodási helyében és a lakáscímében bekövetkezett minden változást az illetékes iskolai hatóságnak haladéktalanul jelenteni.

Az eltávozott tanító (tanítónő) vagy tanár (tanár nő) felettes hatóságának felhívására köteles állomáshelyére haladéktalanul visszatérni, illetőleg az esetleg kijelölendő ideiglenes állomáshelyén haladéktalanul jelentkezni.

3. §.

Az 1. §-ban említett engedélyt tanítóokra és tanító nőkre nézve a kir. tanfelügyelő, tanároknak és tanár nőkre nézve a tankerületi kir. főigazgató, egyházi hatóság alatt álló iskolákban alkalmazottakra nézve az egyházi hatóság, végül Budapest székesfőváros iskoláiban alkalmazottakra nézve Budapest székesfőváros polgármestere adja meg.

4. §.

Azt a tanítót (tanítónőt), illetőleg tanárt (tanár nőt), aki állomáshelyét engedély nélkül elhagyja, vagy a tartózkodási helyének és lakáscímének pontos bejelentésére irányuló kötelezettségének, vagy a visszatérésre vagy új állomáshelyén való jelentkezésre vonatkozó felhívásnak haladéktalanul nem tesz eleget, a leg súlyosabb szolgálati vétség címén fegyelmi eljárás alá kell vonni.

Felhívom az igazgató és iskolaszéki elnök urakat, hogy a fentközölt miniszteri rendeletben foglaltakat az érdekelt tanerőkkel haladéktalanul közölni és a rendeletben foglaltakhoz szigorúan alkalmazkodni szíveskedjenek.

Debrecen, 1944 április 12.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

1608—1944. sz. TÁRGY: *Istentiszteletekkel kapcsolatos légtalmi intézkedések.*

KÖRLEVÉL

az egyházközségek presbitériumaihoz.

A m. kir. honvédelmi miniszter úrnak 120,315/eln. 35—1944. szám alatt a vallás- és közoktatásügyi miniszter úrhoz intézett s onnan a püspöki hivatalhoz leadott átiratát megfelelő intézkedések megtétele végett szó szerinti szövegben a következőkben közlöm:

„A templomokban vasár- és ünnepnapokon együttevő tömeg még a 119,515/eln. 35—1944. számú rendeletben biztosított előirásztás, illetőleg a légveszély előzetes közlése mellett is nagy veszélyt rejt magában, minthogy a templomok óvóhellyel legtöbbször nem rendelkeznek. Ezért tisztelettel kérem Nagyméltóságodat, hogy saját hatáskörében az illetékes egyházi hatóságokat megkeresni és az alábbiak szerint szükséges intézkedések kiadására a lépéseket megtenni szíveskedjék.

1. Az istentiszteleteket a lehetőség határai között térbelileg jobban meg kell osztani, hogy ezáltal az együtt lévő személyek nagy tömegét csökkentessük. Egyházközségeként ki kell választani azokat a helyeket, ahol istentiszteleteket lehet tartani. Vasár- és ünnepnapokon ezeken a helyeken is az előre megjelölt időpontokban a nagyközönség, vagy annak egyes csoportjai (pl. diákok) részére istentiszteleteket kell tartani. Ezt a körülményt természetesen előzőleg a hívek tudomására kell hozni és fel kell őket hívni arra, hogy mindenki a lakásához legközelebb eső helyen vegyen részt az istentiszteleteken.

2. Az 1. pontban megjelölt célra elsősorban az óvóhellyel rendelkező, a vasár- és ünnepnapokon használaton kívül álló épületek jöhetnek tekintetbe, amelyekben megfelelő helyiség áll rendelkezésre (pl. iskolák, kultúrházak).

Ezeket a helyiségeket már azért is célszerű előre kiválasztani, mert az egyszerű vagy szigorú légvédelmi készültség idején az óvóhellyel nem rendelkező templomokba a közönséget beengedni nem szabad, illetőleg a légítamadások nyomán elpusztult templomok helyett amúgy is csak ezekben az épületekben lehet az istentiszteleteket megtartani.

3. Elő kell készíteni olyan intézkedések kiadását, melynek értelmében az istentiszteletek időpontját az ellen-

séges légitevékenység várható időpontjához kell igazítani s az óvóhellyel nem rendelkező templomokban és egyéb épületekben az istentiszteleteket csak a nap bizonyos óráiban lehet megtartani.

Debrecen, 1944 április 12.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

1616—1944. sz. TÁRGY: 1943—44. iskolai év befejezése.

KÖRLEVÉL

a közép- és középfokú iskolák tekintetes igazgatóságaihoz és a nagytiszteletű iskolaszéki elnök urakhoz.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr az 1939: II. tc. 168. §-ában foglalt felhatalmazás alapján elrendelte, hogy a folyó iskolai évet az 1944. évi április hó 1. napján be kell fejezni.

Részletes utbaigazítást a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr által kiadott Hivatalos Közlöny folyó hó 1-én megjelent 7. száma tartalmaz.

A rendelet végrehajtására az igazgató és iskolaszéki elnök urakat felhívom.

Debrecen, 1944 április 1.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

1630—1944. szám.

FELHÍVÁS.

Latabár Kálmán színművész, budapesti XIV., Aréna-út 17. sz. a. lakos kérelmére felhívom a lelkipásztor urakat a következő anyakönyvi adatok keresésére:

1. Budai Adél 1850—55. közötti években született, református vallású. Kassán halt meg 1880-ban, 27 éves korában. Debreceni szülöttként szerepel, ahol azonban nem található.

2. Latabár Adél 1877—80. közötti években született, mint Latabár Kálmán és Budai Adél gyermeke.

3. Latabár Kálmán és Budai Adél 1868—1878 közötti években esküdtek. Első gyermekük 1878 szeptember 19-én született Miskolcon.

Nevezettek színművészek voltak s az ország több városában megfordultak.

Eredmény esetén fentnevezett kérelmező értesítést kérés a fáradozást honorálja.

Debrecen, 1944 április hó 13-án.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

1429—1944. szám.

PÁLYÁZAT.

A nagybányai egyházmegyébe tartozó Erdőd szörvány-missziói egyházközség szervezés alatt álló s a kongrua szempontjából a VKM 39,505—1944. II. ü. o. sz. rendeletével elismert erdődi missziói anyaegyházközség püspöki kinevezés útján betöltendő missziói lelkesítő állására pályázatot hirdetek.

Javadalom: Természetbeni lakás, 2 kat. hold földjavadalom, 4 métermázsza búzatermény, 1 öl tűzifa, stóla, készpénzjárandóság 450 P. Évi 1718-02 P állami fizetéskiegészítés. Kor- és családi pótlék szolgálati idő és családi állapot szerint.

Kötelesség: Erdőd missziói anyaegyházközségben és a beosztott szörványokban az istentiszteletek végzése,

illetve a lelkigondozás, az állami iskolákban a vallásnitás és minden egyéb az egyházi törvényekben megállapított lelkesítő teendők végzése.

Amennyiben olyan pályázó neveztetnék ki, aki az illető nemzetiségi nyelvet még nem bírja, kötelezzük az állás elfoglalásától számított egy év alatt annak elsajátítására.

A szabályszerűen felszerelt pályázati kérelmek e hirdetmény megjelenésétől számított 15 napon belül adandók be a nagybányai egyházmegye esperesi hivatalához (Nagybánya, Szatmár vármegye).

Kelt Debrecen, 1944 április 7.

D. Dr. Révész Imre s. k.,
püspök.

FELVÉTELI HIRDETÉMÉNY.

A debreceni református Kollégium tanárképzőintézetében az 1944—45. tanévre néhány ingyenes és kedvezményes hely kerül betöltésre. A tagok teljes ellátásban részesülnek, az intézet kb. 7000 kötetnyi könyvtárát állandóan használhatják, doktori értekezésük kinyomatásához vizsgaségélyt, a modern nyelvi szakosok külföldi tanulmányi segélyt is kapnak. Mindnyájan kötelezően résztvesznek a református tanárképzőben tartott előadásokon és bibliaórákon. Pályázhatnak olyan református vallású kiváló tanulók, akik az 1943—44. tanévben tettek érettségi vizsgálatot jeles eredménnyel, és akik vallásos lelkületük alapján elhivatottságot éreznek arra, hogy a tanárképző vallásos nevelésében odaadással résztvegyenek, s majdan az egyház középiskoláiban nevelőmunkát végezzenek.

A *sajátkezűleg írt* felvételi folyamodvány a Tanárképző Igazgatóságához intézendő és folyó évi augusztus hó 15-ig küldendő be a Református Tanárképző Igazgatóságához (Debrecen, Kollégium címre). A folyamodványhoz mellékelni kell a következőket:

1. az V—VI—VII—VIII. osztályról szóló bizonyítványokat;
2. az érettségi bizonyítvány hiteles másolatát;
3. születési anyakönyvi kivonatot;
4. a szülők vagyoni állapotáról szóló — egy évnél nem idősebb — hatósági bizonyítványt;
5. a tanári pályára való alkalmasságot igazoló hatósági orvosi bizonyítványt;
6. az intézet vallásánárától kiállított és igazgatójától láttamozott ajánlást arról, hogy a pályázó református keresztyén meggyőződésű, vallásos ifjú, aki a református tanárképző célkitűzéseit majdan nevelői munkájában érvényesíteni alkalmas és belső odaadásból kész;
7. közjegyző előtt készített hiteles kötelezvényt arról, hogy folyamodó a tanári oklevél elnyerése után legalább három évig a református egyház, elsősorban a tiszántúli református egyházkerület középiskoláiban teljesít tanári szolgálatot, ellenkező esetben a tanárképzőtől nyert összes jövedelményt öt év alatt visszafizeti, továbbá, hogy első nyomtatásban megjelenő tudományos dolgozatának (doktori disszertációjának) ötven példányát a tanárképző rendelkezésére bocsátja ellenszolgáltatás nélkül;
8. végül válasz céljára szolgáló megcímezett és portómentesített levelezőlapot vagy levelet.

A folyamodványban jelezni kell a folyamodó atyjának (gyánjának) nevét, polgári állását, pontos lakáscímét, a *szaktárgyakat, amelyeket a jelölt választani kíván* és azt, hogy mily fokú idegen nyelvismerettel rendelkezik.

Debrecen, 1944 április 16-án.

Dr. Péter Zoltán,
igazgató.

TARTALOM:

- Nagy István: „Mit cselekedjünk, atyámfiai, férfiak?”
Uray Sándor: A Csécsy-Nagy-család és a debreceni Kollégium
Hírek az egyházmegyékből — Krónika — Hivatalos értesítés
Pályázati hirdetések — Hirdetések

KISS FERENC

Telef.: 384-447.

ötvöstanár, ref. presbíter

BUDAPEST IV., HARISBAZÁR-U. 3.

Úrvaesorai és keresztelési edények,
nászajándékok, ékszerek stb.

Törött tárgyakat javítok, becserelek. Aranyozok, ezüstözök.

SESZTINA LAJOS

vasnagykereskedés

DEBRECEN

TELEFON: 20-06 és 15-48

Alapította:
Sesztina János
1819-ben.

IPARI, MEZŐGAZDASÁGI, HÁZTARTÁSI,
GÁZOLTALMI és LÉGVÉDELMI CIKKEK.

Szövetek, selymek,

függönyök, függönykelmék, retikülök, kötött-
árúk, női és férfifehérneműek, rövidárúk
nagy választékban.

PETRIK KÁROLY DEBRECEN,
női és férfi divat üzlete Ferenc József-út 25.

KONFIRMÁCIÓRA

ELŐKÉSZÍTÉSRE:

- APOSTOL ELEK: Konfirmációi káté, az elemi iskola V—VI. osztályát elvégzettek részére ára P — 70
VIRÁGH JÓZSEF: Konfirmációi káté az elemi iskola VI. osztályát nem végzett, tanyákon és szórványokon lakó konfirmálók számára . . . . . ára P — 50
DR. PATAY PÁL: Konfirmációi káté, fiú- és leányközépiskolák IV. osztálya számára . . . . . ára P — 80
ERDŐS JÓZSEF: A Heidelbergi Káté . . . . . ára P — 60
D. DR. RÉVÉSZ IMRE: Öntudatos Hit . . . . . ára P — 30

A J Á N D É K U L:

- DR. ERDŐS KÁROLY: Az én vallásom . . . . . ára P 1—
URAY SÁNDOR: Édesanyám imakönyve (fél-vászon) . . . . . ára P 4—
SZIKSZAY: Keresztyén tanítások . . . . . ára P 8—

MEGRENDELHETŐ:

Méliusz

KÖNYVKERESKEDESBEN

Debrecen, Ferenc József-út 26.

Alföldi Takarékpénztár Debrecenben

Ferenc József-út 16.

Foglalkozik a banküzlet minden ágával.
Betéteket legelőnyösebben gyűmölcsöztet
és azonnal kifizet.

KÖLCSÖNÖKET ÁLLANDÓAN FOLYÓSÍT.

Telefonok: 17-70 és 22-32.

ANGSTER JÓZSEF ÉS FIA

ORGONA- ÉS HARMÓNiumGYÁR RT.

PÉCS, József-u. 30. TELEFON: 17-14.

Fiókhely: Rákospalota, Pázmány-utca 72. sz.

Telefon: Budapest, 494-497. Új orgonák, mindennemű javítás és átépítés. Kitűnő hangú harmóniumok. Méltányos feltételek, művészi kivitel.

